

Landbrugsstyrelsen

Att.: miljobio@lbst.dk

J.nr. 20-12232-000008

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v.

Landbrug & Fødevarer har modtaget høringsmaterialet vedrørende udkast til bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v. og har en række bemærkninger til høringsmaterialet.

Det er positivt, at Landbrugsstyrelsen har påbegyndt udbetalingen af tilskud til målrettet kvælstofregulering i december 2020. Det vil Landbrug & Fødevarer gerne kvittere for og forventer samtidig at tilskuddene er udbetalt medio januar 2021, som oplyst af Landbrugsstyrelsen i en nyhed af 1. december 2020. Det er fortsat vigtigt at have klare og ambitiøse mål for udbetalingen af tilskud til landmændene.

Det er også positivt, at Landbrugsstyrelsen ultimo september 2020 kunne offentliggøre et kort over indsatsbehovet i målrettet regulering 2021. Det er en forbedring, selvom kortet efterfølgende skulle justeres.

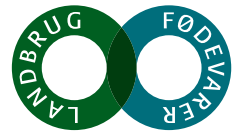
Det er til gengæld kritisabelt, at denne bekendtgørelse først kommer i høring i december 2020. Landmændene udarbejder deres markplaner for bedriften allerede i efteråret, og det er derfor vigtigt, at de kender deres efterafgrødekrav og reguleringsmæssige rammer i god tid. Især med de nuværende voldsomme efterafgrødekrav, som har stor indflydelse på den enkelte bedrifts muligheder og sædskifter.

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at bestemmelserne for efterafgrøderne ift. arter og krav er skrevet direkte ind i bekendtgørelsen fremfor at henvise til plantedækkebekendtgørelsen, som var praksis tidligere. Det fremgår dog ikke tydeligt i bekendtgørelsesudkastet, hvilke krav der er til alternativerne til efterafgrøder?

Det er afgørende med flere virkemidler og alternativer til efterafgrøder

Med et stadigt voldsomt efterafgrødekrav i mange oplande omfattet af målrettet regulering, er det bydende nødvendigt at udvide paletten af virkemidler og alternativer til efterafgrøder hurtigst muligt.

Landbrug & Fødevarer finder det derfor særdeles skuffende, at Landbrugsstyrelsen har valgt ikke at inkludere nye virkemidler og alternativer i den målrettede kvælstofregulering – blandt andet kvælstoffikserende arter som efterafgrøder, nye arter til listen med godkendte efterafgrødearter (klinge, hjulkrone og morgenfrue, hør), præcisionslandbrug, afbrudte dræn, bonus ved tidlig etablering af efterafgrøder og sædskifter som virkemiddel. Og det på trods af at Aarhus Universitet i sommeren 2020 offentliggjorde det nye Kvælstofvirkemiddelkatalog og flere notater, som tydeligt beskriver mulighederne for at inkludere flere virkemidler og alternativer i kvælstofreguleringen, herunder kvælstoffikserende arter.

Hvad er begrundelsen for, at Landbrugsstyrelsen ikke har medtaget nye arter til listen med efterafgrøder eller nye virkemidler og alternativer i dette bekendtgørelsesudkast?

IT-systemer og indberetningsskemaer er ofte nævnt som en udfordring ift. at få implementeret nye tiltag. Men det er helt åbenlyst uacceptabelt, hvis det stadig er IT-systemer og indberetningsskemaer, som spænder ben for, at nye efterafgrødearter kan tilføjes og flere virkemidler og alternativer kan komme i spil. Landbrug & Fødevarer kommer derfor med en meget klar opfordring til Landbrugsstyrelsen om at få afsat de nødvendige ressourcer, så det ikke er IT-systemer og skemaer, der begrænser, at reguleringen fremover kan indeholde flere efterafgrødearter og nye virkemidler og alternativer i takt med, at de udvikles og bliver klar til implementering i reguleringen. Der er behov for at øge udvalget af efterafgrødearter, så den enkelte bedrift får mest mulig fleksibilitet. Det kunne eksempelvis være at tilføje afgrøden skorzonerrodt til frø, som efter høst kan fortsætte som efterafgrøde.

Landbrug & Fødevarer vil endvidere opfordre kraftigt til, at de samme alternativer og virkemidler kan anvendes i både den målrettede og generelle kvælstofregulering og at der løbende tilføjes nye arter til listen med godkendte efterafgrødearter. Det er således Landbrug & Fødevarers forventning, at de arter der kan anvendes som målrettede efterafgrøder vil følge artslisten for de pligtige efterafgrøder, så der sker en tilpasning, når den nye plantedækkebekendtgørelse for 2021 bliver offentliggjort.

Måltrettet regulering har store driftsøkonomiske omkostninger

Landbrug & Fødevarer finder, at kompensationen er sat for lavt.

I et år med godt vejr betyder det voldsomme efterafgrødekrav omkostningstunge sædskifteændringer for mange landmænd i størrelsesordenen 3.000-4.000 kr./ha (jf. virkemiddelkataloget 2020), hvilket ikke står mål med kompensationssatsen på 500 kr./ha. I et år med dårligt høstvejr, kan omkostningerne være væsentligt højere.

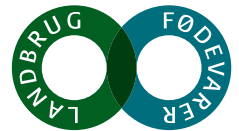
Landbrug & Fødevarer finder det kritisabelt, at de store driftsøkonomiske omkostninger for erhvervet ikke er beskrevet i den erhvervsøkonomiske konsekvensvurdering.

Landbrug & Fødevarer finder, at alle alternative virkemidler skal kompenseres på lige fod, og såfremt der måtte være bestemmelser i Landdistriktsordningen, der ikke muliggør, at reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof kan kompenseres med LDP-midler, bør ministeriet sætte en de minimis-ordning op.

Om registrerede § 3-arealer og arealer omfattet af gødskningsforbud

I høringsmaterialet er der lagt op til, at problematikken vedrørende ansøgning om måltrettet kvælstofregulering på arealer der er registreret som § 3-arealer i 2021 løses ved, at ansøgeren kan tegne hele marken ind, når der søges om tilsagn, hvorimod den del af marken, der er registreret som § 3-areal fradrages automatisk i tilsagnsansøgningen.

Denne løsning er rent administrativt meget mere smidig, end den løsning der kunne anvendes i starten af ansøgningsrunden 2020, hvor § 3-arealerne skulle indtegnes som selvstændige marker. Dog havde Landbrug & Fødevarer helst set, at Landbrugsstyrelsen fortsatte med den løsning, der blev anvendt i sidste del af ansøgningsrunden 2020, hvor der blev set bort fra det vejledende § 3-kortlag. Det skyldes følgende:

Det er et stort problem at der i administrationen anvendes et kort, der som udgangspunkt er et vejledende kort og ikke et fuldt retvisende kort. I praksis ses det, at en række arealer fremgår af kortet på fejlagtigt grundlag. Det kan være mindre delarealer af marker, men også hele marker. Disse arealer vil ikke være mulige at anmelde som målrettede efterafgrøder med tilskud for den enkelte landmand, og derved kan disse arealer heller ikke indgå i opfyldelse af behovet for målrettede efterafgrøder i Danmark.

Den eneste måde kortene kan korrigeres på er ved at rette henvendelse til kommunen, og dette har i flere tilfælde vist sig at være en proces, der godt kan tage lang tid. Så længe det vejledende kortlag ikke er rettet, kan arealerne ikke bidrage til den krævede indsats i den målrettede kvælstofregulering.

Såfremt landbrugsstyrelsen fastholder brug af det vejledende § 3-kort, så anmeldte arealer med overlap til § 3-kortet ikke kan indgå i ansøgningen, bør § 3-kortet være tilgængeligt for ansøger straks efter skæringsdatoen 1/11 i IMK, da ansøger planlægger målrettede efterafgrøder fra efteråret, og ikke blot i ansøgningsperioden fra februar til april. Desuden er det meget vigtigt, at der generelt sker en forbedring af kortmaterialet, da det i mange tilfælde er tydeligt at se, at årsagen til overlappet mellem en omdriftsmark og en vejledende § 3-registrering udelukkende skyldes upræcis indtegnning af kortet.

Indberetning af efterafgrøder

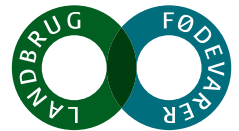
Det fremgår af § 17 stk. 5, at etablering af efterafgrøder i perioden 21. august til 7. september skal indberettes i skemaet "Gødningskvote og Efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer har set konkrete eksempler på, at efterafgrøder som er blevet etableret i denne periode, men hvor det ikke er blevet indberettet, er blevet underkendt. Dette til trods for, at alle krav til efterafgrøderne ellers har været opfyldt, dvs. at der har været etableret godkendte efterafgrødearter i overensstemmelse med § 17, stk.3. Landbrug & Fødevarer mener ikke dette er proportionalt sammenholdt med, at formålet med at etablere efterafgrøderne har været fuldt opfyldt. Landbrug & Fødevarer vil derfor gerne kraftigt appellere til, at der tages hensyn til både proportionaliteten og opfyldelsen af formålet med etableringen af efterafgrøderne, når sådanne sager håndteres.

Behov for fleksibilitet mellem ID15-områder

Det fremgår af høringsmaterialet, at man søger tilsagn på markniveau, hvor man dog frem til 10. september i ansøgningsåret kan ændre placeringen og de tilknyttede virkemidler for det antal hektar, opgjort i hektar målrettede efterafgrøder, som er omfattet af tilsagn om tilskud.

Dog fremgår det, at ændringer imellem marker begrænses til marker beliggende i samme ID15-område.

Da vejrmæssige forhold over dyrknings sæsonen ofte udfordrer høsten og det efterfølgende såarbejde, er der behov for, at landmanden har maksimal mulighed for at flytte indsatsen inden for samme vandopland. Det er derfor bydende nødvendigt, at landmanden også kan ændre placering mellem ID15-områder – også selv om det afføder et behov for justering i indsatskravet. Det betragtes som en helt unødigt hindring for at opnå den maksimalt mulige indsats, hvis den foreslåede begrænsning ikke ændres. Derudover er det vigtigt at sikre, at landmanden ikke underkendes i en fysisk kontrol, hvis efterafgrøderne har skiftet placering ift. indberetningen i GKEA-skemaet – men landmanden fortsat opfylder kravene i tilsagnet – blot på et andet areal.

Mulighed for frit at flytte tilmeldte arealer efter ansøgningsfristen

Der er et stort behov for at landmanden kan ændre på de tilmeldte efterafgrøder, så efterafgrøder og alternativer kan ændre placering inden for bedriftens arealer. I 2020 har Landbrugsstyrelsen opgjort effekten af de tilmeldte målrettede efterafgrøder i ID15-områderne til, at behovet for målrettede efterafgrøder kunne nedsættes med ca. 10.900 ha, ud af det samlede behov på ca. 374.000 ha målrettede efterafgrøder. Dette står slet ikke mål med de begrænsninger, det giver for landmanden ift. at kunne flytte rundt på efterafgrøderne i august måned som følge af f.eks. udfordrende vejrtilstande og driftsmæssige beslutninger.

Behov for efterafgrødebank og justering af indberetning ift. anvendt kvælstof

Det skal være muligt at opfylde kravet om målrettede efterafgrøder med en efterafgrødebank.

Bekendtgørelsen lægger op til, at indberetning af virksomhedens samlede kvote for kvælstof medio april er endelig. I praksis vil dette dog langt fra være tilfældet, idet slutgødsningen, som sker efter indberetningsfristen, ikke kendes i niveau, da landmanden evaluerer på behovet løbende. Det er derfor vigtigt, at det bliver muligt at justere kvotenedsættelsen efter indberetningen i fællesskemaet – hvis landmanden anvender mindre gødning end forventet – eller at kvotenedsættelsen kan konverteres til efterafgrøder (ukompenseret), hvis der bliver behov for at anvende mere gødning end forventet.

IT-systemerne skal virke og være gennemtestede

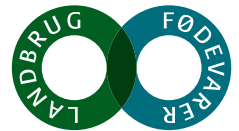
Efter endnu et år med problemer med Landbrugsstyrelsens IT-systemer både under den store ansøgningsrunde med start ca. 1. februar og med det nye ansøgningsystem for tilsagn til pleje af græs- og naturarealer og økologisk arealtilskud, er Landbrug & Fødevarer endnu engang alvorligt bekymret for, hvordan disse ansøgningsrunder vil komme til at fungere i 2021.

De massive IT-problemer i 2020 har givet helt urimelige arbejdsvilkår for de konsulenter, der laver ansøgninger for landmændene. Der er hårdt brug for forbedringer. Landbrugsstyrelsen skal sikre, at IT-systemet fungerer uden fejl i 2021, og hvis der opstår fejl, skal de rettes hurtigt. I 2020 var der en række fejl både under ansøgningsrunden, men særligt også i perioden fra ansøgningsfristen i april og frem til ændringsfristen 10. september.

Derudover skal pdf-udskriften, der dannes af fællesskemaet, være enkel at læse og forstå for ansøger. Udskriften i 2020-ansøgningsrunden var meget uoverskuelig, hvor ansøgning på én mark fyldte alt for meget (flere forskellige bokse med mange informationer pr. mark), og det var derfor nærmest umuligt at danne sig et overblik over, hvor mange ha målrettede efterafgrøder der var ansøgt om.

Det øger kompleksiteten yderligere, at de målrettede efterafgrøder først skal indberettes i Fællesskemaet og derefter overføres til GKEA og indberettes med de øvrige typer af efterafgrøder. Dette med stor risiko for at der kan opstå IT-udfordringer ved overførsel af data og dermed et stort tidsforbrug – særligt når målrettede efterafgrøder ændrer placering. Det skal sikres i 2021, at genindsendelse af fællesskemaet i forbindelse med ændret placering af efterafgrøderne ikke medfører, at fællesskemaet overgår til manuel sagsbehandling, som det skete i mange tilfælde op til fristen 10. september 2020.

For Landbrug & Fødevarer er det helt essentielt, at systemerne kører fra første dag i ansøgningsrunden, og at det fra starten er muligt at lave en fuld ansøgning i systemet. Landbrug & Fødevarer har mange gange påpeget vigtigheden af, at systemerne er gennemtestede fra starten, og at fejlretning sker hurtigt under ansøgningsrunderne.

Derudover er det for os helt essentielt, at ansøgere ikke kommer i klemme som følge af IT-fejl.

Indberetning i GKEA og fællesskemaet

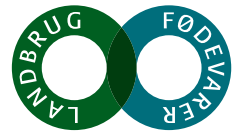
Det er vigtigt igen at understrege, at det nye GKEA-skema generelt medfører betydeligt øgede administrative omkostninger sammenlignet med tidligere. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer gerne stærkt opfordre til, at det bliver muligt at justere placeringen af marker med MFO-efterafgrøder og frivillige målrettede efterafgrøder i GKEA uden at skulle genindsende fællesskemaet. Det er en meget tung arbejdsgang, og det er også uhensigtsmæssigt for Landbrugsstyrelsens sagsbehandling.

Konsekvenser i forhold til producentskifte

Det er afgørende, at der er klarhed over konsekvenserne, såfremt der sker et producentskifte af arealerne i løbet af ansøgningsprocessen eller tilsagnsperioden. Når arealer skifter bruger fra ansøgningsfristen og frem til fristen for rådighed over arealer ift. et udmeldt obligatorisk krav (den 31. juli), vil det medføre, at et og samme areal kan være tilmeldt med frivillige målrettede efterafgrøder hos én landmand i Fællesskemaet, og samtidig vil medføre obligatorisk krav om målrettede efterafgrøder hos en anden landmand. Da arealet er "optaget" af frivillige målrettede efterafgrøder, vil det medføre nedsat N-kvote for landmand nr. 2. Det er ikke rimeligt, og der bør findes en løsning, så tilsagnet i dette tilfælde kan overføres til ny bruger af arealet.

Bemærkninger til specifikke bestemmelser

Paragraf	Indhold	Kommentar/rettelse
§3	3)	1 ha brak bør kunne erstatte mindst 2 ha efterafgrøder (se tidligere kommentar til plantedækkebekendtgørelsen)
§8, stk. 3	4) § 3-areal	<p><i>"Arealer der 1. november i kalenderåret forud for ansøgningsåret er registreret som et §3-areal på Danmarks miljøportal".</i></p> <p>Det er et stort problem, at der i administrationen anvendes et kort, der som udgangspunkt er et vejledende kort og ikke et fuldt retvisende kort. I praksis ses det, at en række arealer fremgår af kortet på fejlagtigt grundlag. Det kan være mindre delarealer af marker, men også hele marker.</p> <p>Disse arealer vil ikke være mulige at anmelde som målrettede efterafgrøder med tilskud for den enkelte landmand, og derved kan disse arealer heller ikke indgå i opfyldelse af behovet for målrettede efterafgrøder i Danmark.</p> <p>Såfremt landbrugsstyrelsen fastholder brug af det vejledende § 3-kort, så anmeldte arealer med overlap til § 3-kortet ikke kan indgå i ansøgningen, bør § 3-kortet være tilgængeligt for ansøger straks efter skæringsdatoen 1/11 i IMK, da ansøger planlægger målrettede efterafgrøder fra efteråret og ikke blot i ansøgningsperioden fra februar til april.</p>
§16	2) Efterafgrøde grundareal	Det bør være muligt for alle bedrifter at anmelde arealer i målrettet kvælstofregulering, herunder også bedrifter med under 10 ha efterafgrødegrundareal.
	9)	Det er godt, at der gives mulighed for, at MFO-brak, der efterfølges af vintersæd, kan anmeldes som alternativ til tidligt sået vintersæd i samme kalenderår.

	10)	<p>I 2020 ansøgningsrunden blev det konstateret, at indtegningen af de eksisterende miljøprojekter ikke altid var retvisende – et eksempel er vådområdeprojekt Sortemosen på Fyn.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bør sikre, at når der anvendes kortlag, der kan medføre at arealer afvises i ansøgningen af målrettet kvælstofregulering, så skal kortene være fuldt retvisende, inden de tages i anvendelse.</p>
	11)	<p>Det skal være muligt at både ansøge og få udbetalt tilskud til målrettede efterafgrøder på arealer, der indgår i tilsagn om minivådområder, når minivådområdet først etableres efter destruktionsfristen for de målrettede efterafgrøder.</p> <p>Det fremstår ikke tydeligt, om tekstændringen i bekendtgørelsen giver mulighed for dette? "... senest i den planperiode, der udløber i ansøgningsåret."</p>
§17		Helt overordnet bør det være muligt at anvende samme muligheder for efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering som for pligtige/husdyrefterafgrøder.
§17	Stk. 3 1)	Det skal være muligt også at kunne anvende kvælstoffikserende arter samt klinte, hjulkrone, morgenfrue og hør.
§19	1)	<p>Der er i § 19 beskrevet krav om dokumentation for indkøb, der vedrører etablering af kvælstofreducerende virkemidler.</p> <p>I vejledningen til ordningen, der er sendt i høring, fremgår dette nye afsnit:</p> <p>6.4.2 Opbevaring af dokumentation for indkøb der vedrører etablering af virkemidler Det er en betingelse for at modtage tilskud, at du opbevarer dokumentation for de indkøb, der vedrører etablering af efterafgrøder eller alternative virkemidler på dine tilsagnsarealer, som udbetalingen af tilskud omfatter.</p> <p>Du skal opbevare dokumentationen i mindst tre år fra udbetalingstidspunktet⁴¹.</p> <p>Det er en stor administrativ byrde at pålægge ansøger, og det fremgår ikke tydeligt, hvad det helt konkret betyder?</p> <p>Kan der f.eks. ikke bruges egen udsæd ved etablering af efterafgrøder? Det er et stort problem, hvis dette ikke er muligt.</p> <p>Det bør anføres tydeligt i vejledningen, i afsnit 6.4.2, hvad konsekvensen er for manglende dokumentation.</p>

Med venlig hilsen

Philip Brask Madsen
 Seniorkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4224
 M +45 3059 5872
 E phma@if.dk